

biografije«. Intelektualen pesnik, pristaš klasike in njenega izraza. V njegovih pesmih je zaslediti vpliv Bloka, pa tudi Pasternaka, kar je pravzaprav redkost med mlajšimi.

Evgenij Aleksandrovič Jevtušenko. Najmlajši pesnik našega izbora. Rojen leta 1935 v Irkutsku. Začel je objavljati pesmi leta 1949, prvo knjigo pa tiskal pri založbi »Sovjetski pisatelj« pri devetnajstih letih, leta 1952. Tri leta kasneje je objavil pri isti založbi knjigo lirike »Tretji sneg« in koj naslednje leto (1956) nove pesmi v zbirki »Pot entuziastov«. Kritika ga je sprejela zelo različno: eni ga vneto zagovarjajo kot novega drznega oblikovalca, drugi pa ga prav zaradi tega ostro napadajo. Vsekakor ni nihče ostal ob njem nevtralen. Tudi to je znak, da je njegova poezija zares poezija, da ni samo prigodniško verzificiranje, da nosi v sebi kali resničnega življenja in izpovedi občutljivega, iskrenega človeka. Pravzaprav Jevtušenko v izrazu ni tako izviren, nikakor ne novatorski, saj se kar rad drži starih oblik. Vendar v to posodo zmeraj naliže dokaj novega vina. Je sproščen, nekonvencionalen v izpovedih in predvsem, kar kaže, da je glavni očitek kritikov, zelo oseben. Prav zato je njegova poezija pri bralcih naletela na širok odmev in bila tudi dosti prevajana.

Tem pesnikom bi v širšem izboru lahko dodali še katero manj znano ime iz sodobne ruske poezije. Mladih pesnikov med dvajsetim in tridesetim letom, ki so doslej že izdali po eno ali celo več zbirk, je precej, vendar tudi tak širši izbor ne bi mogel bistveno spremeniti podobe novejšje ruske lirike, kakršno nudi naš izbor pesmi teh štirih lirikov.

Tone Pavček

BESEDA O J. D. SALINGERJU

J. D. Salinger se je rodil v New Yorku leta 1919. Šolal se je po raznih zasebnih šolah, bil na vojaški akademiji in presedlal na visoko šolo, kjer je menjal več fakultet, toda očitno ni imel nikjer obstanka, zakaj ne da bi bil doštudiral, je preživel nato leto ali dve v Evropi. Od leta 1942 do 1946 je bil v vojski in se kot seržant služil dve leti in pol v četi, ki se je udeležila invazije in se potem vojskovala do konca vojne na evropskih tleh.

Salinger piše že od svojega petnajstega leta, sprva črtice in novele, ki jih je objavljaj po raznih revijah. Doslej sta izšli dve zbirki njegovih novel in njegov znani kratki roman, smešen in ginljiv hkrati, o neotesanem in nevzgojljivem ameriškem mladostniku »The Catcher in the Rye« (Ulovi me v rži), po katerem je zaslovel kot eden najboljših poznavalcev mlade generacije v ameriški literaturi. Z veliko občutljivostjo in razumevanjem je v romanu opisal miselnost tako imenovanih »teen-agers« (mladih ljudi, ki še nimajo dvajset let) ter v njem razkril problem, ki danes vznemirja starše in vzgojitelje po vsem svetu, zakaj sinovi zmagovalcev v drugi svetovni vojni in bodoči vesoljski popotniki so se znašli v svetu, ki jim ponuja preveč in premalo, in namesto optimističnih nosilcev napredka prihaja iz njihovih vrst čedalje več mladostnih kriminalcev, nevrotikov, narkomanov in družbi sovražnih elementov pa zaradi krepkega poudarka na športu in higieni telesno sicer dobro razvitih mladih ljudi, toda topih za vsako stvar, ki presega okvir najvulgarnjših pridobitev sodobne tehnične civilizacije. V Salingerjevem romanu se mlad človek, ves

zamrežen v atmosfero svojega okolja in standardizirano pojmovanje življenja, kot ga imajo njegovi vrstniki, uporabljajoč njihovo neotesano govorico z bornim besednim zakladom, zaradi svoje skorajda pretirane, toda dragocene osebne občutljivosti upre svetu, v katerem živi, in se poskuša prebiti iz njegovih zlaganih konvencionalnosti, doživljajoč pri tem vrsto tragičnih konfliktov, ki ga privedejo do fizičnega in psihičnega zloma. Toda avtor niti za trenutek ne izgubi vere v življenje, medtem ko z nasmeškom ironije, izvirajoče očitno iz lastnih doživetij, spremlja spotikajoči se korak svojega junaka v njegovo negotovo prihodnost, in prav ta trpki, iz pesimizma porojeni optimizem daje knjigi njeno posebno vrednost, da ne omenjamo zelo sodobnega in neposrednega stilističnega prijema, ki ga uporablja avtor.

M. M.

RAZGLEDI

GLEDALIŠČE ZA ČLOVEKA

(Ob gostovanju skupine Madeleine Renaud in Jean-Louisa Barraulta)

»*Sur l'homme, par l'homme, pour l'homme.*«

(Jean-Louis Barrault)

V knjigi »Igralska skupina in njeni avtorji« pravi Jean-Louis Barrault: »Še bolj kakor vznemirljive teorije, še bolj kakor privlačni tehnični problemi je danes naša glavna skrb gledališče kot človeško občestvo.« Naj nam ta navedba, ki sta v nji na kratko povzeta Barraultov odnos do gledališča in osnovno načelo njegovega umetniškega koncepta, služi kot izhodišče za razmišljanje o nedavnem gostovanju skupine Madeleine Renaud in Jean-Louisa Barraulta v Ljubljani.

Današnja gledališka dejavnost niha med dvema skrajnostima: med »zastarelim«, literarnim, psihološkim in meščanskim gledališčem in avantgardističnim, antiliterarnim, kemično čistim, totalnim gledališčem, kakor ju opredeljujejo nekateri gledališki strokovnjaki. Ne mislimo obravnavati prednosti in pomanjkljivosti enega ali drugega, zlasti ker resnična gledališka umetnina zmeraj prerašča kakršen koli teoretski kalup, ampak bi samo poudarili tisti osnovni smisel gledališča, ki so mu vselej ostali zvesti vsi veliki gledališki ustvarjalci in poustvarjalci in ki ga je Giraudoux označil takole: »Vprašanje gledališča in gledališke predstave, ki je igralo glavno in včasih odločilno vlogo v zgodovini ljudstev, ni nič manj važno v času, ko se državljanu spričo osem ali sedemurnega delavnika podaljšuje čas za počitek in razvedrilo. Gledališka predstava je edina oblika moralne ali umetniške vzgoje nekega naroda. Edini večerni tečaj, veljaven za odrasle in starce, edini način, s pomočjo katerega lahko najbolj preprosto in neuko občinstvo pride v osebni stik z najbolj vzvišenimi spopadi, si ustvarja svoja verovanja, čustva in strasti.«

S tem da je gledališče izgubilo svojo prvotno religiozno vsebino in se začelo ukvarjati s problemi človeka kot posameznika in človeške družbe,